

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

**Govor predsednice Republike Slovenije dr. Nataše Pirc Musar
na podelitvi nagrad Gospodarske zbornice Slovenije za leto 2023**

Ljubljana, 5. marec 2024

Spoštovani predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Tibor Šimonka,
spoštovani predsednik Državnega sveta in spoštovani ministri,
spoštovane podjetnice in podjetniki,
cenjeni visoki gostje.

Zahvaljujem se za povabilo in priložnost, da vas lahko nagovorim na nocojšnji podelitvi nagrad Gospodarske zbornice Slovenije. Ob tej priložnosti gre moja iskrena zahvala celotnemu slovenskemu gospodarstvu, ki se kljub negotovim razmeram na globalnih trgih ponaša s številnimi uspehi v letu 2023.

Nekatere negotovosti se bodo odražale v poslovanju in rezultatih slovenskega gospodarstva tudi v letošnjem letu. Vojne in oboroženi konflikti se na žalost nadaljujejo in nič ne kaže, da se bodo prav kmalu končali. Skrbi nas lahko ohlajanje nemškega gospodarstva, predvsem avtomobilske industrije.

Kot tranzitna država, z močno vlogo koprskega pristanišča za številne partnerske - zaledne države, z zaskrbljenostjo spremljamo nepredvidljivo dogajanje v Rdečem morju. Napadi hutijevcev na tovarne ladje že sedaj močno pretresajo svetovno pomorsko logistiko, posledice daljših in dražjih poti okoli afriške celine pa je čutiti tudi v naši Luki Koper.

Čeprav se lahko Slovenija v letu 2023 pohvali z najnižjo stopnjo registrirane brezposelnosti, odkar imamo samostojno državo ter eno od najnižjih stopenj anketne brezposelnosti v EU (malo je torej aktivnih iskalcev zaposlitve, kar pomeni, da dela zmožni delo hitro najdejo) pa še naprej ostaja velik, vse večji izziv zagotavljanje delovne sile. To ni izziv samo za slovensko gospodarstvo, ampak tudi za širši javni sektor. Tako se je v preteklem letu, po podatkih Zavoda za zaposlovanje, 53% delodajalcev srečalo s pomanjkanjem ustreznih kadrov.

V raziskavi Zavoda, v kateri je sodelovalo 3000 delodajalcev iz vse Slovenije, so obeti v prvi polovici leta 2024 pozitivni. Napovedujejo 2-odstotno rast števila zaposlenih in predvidevajo skoraj 35.000 zaposlitev. Še naprej ostajajo izrazita strukturna neskladja na trgu dela, kar pomeni, da je določenih profilov iskalcev zaposlitve izrazito premalo in določenih profilov preveč, pri čemer dobra polovica delodajalcev tudi v prihodnje pričakuje težave z iskanjem kadra.

Naj na tem mestu pohvalim aktivni pristop Zavoda za zaposlovanje, ki se izziva zaveda in je tako v preteklem letu zainteresiranim delodajalcem pomagal pri iskanju kadra v Bosni in Hercegovini ter Makedoniji. Potekajo pa tudi aktivnosti z bolj oddaljenimi državami kot so Filipini, ki predstavljajo zanimiv kadroviški bazen za številne slovenske panoge. Prepričana sem, da lahko s premišljenim in poštenim pristopom kot družba bolje izkoristimo trend migracij in v njih prepoznamo tudi številne priložnosti.

Priznati si moramo, da je Slovenija trenutno nekonkurenčna tudi pri privabljanju tujih strokovnjakov, saj jim zaradi nizkih povprečnih in previsoko obdavčenih nadpovprečnih plač ne uspe ponuditi konkurenčnega neto dohodka. Obe sosednji državi, Avstrija in Hrvaška, sta na tem področju bolj konkurenčni. O tem govorimo že kar dolgo časa, a se do danes ni prav veliko spremenilo. Številne analize OECD kot tudi zadnja mednarodna raziskava Central European Academy, v kateri je sodelovala Slovenija, kažejo na nadpovprečno visoko obdavčene plače in nizko obdavčene nepremičnine.

Za Slovenijo je ključno, da ima stabilno in predvidljivo ter do gospodarstva prijazno davčno okolje. Potrebno je sprejemati odločitve, ki ne bodo v škodo gospodarstva. To ne pomeni nižanja davkov za vsako ceno, a pogoste spremembe dohodnine in davka na dobiček ne pomenijo ne stabilnega ne predvidljivega davčnega okolja. Posledično smo tudi vse manj konkurenčni. Strinjam se, da je to eno izmed pomembnejših razvojnih vprašanj naše države, kjer ne bi smelo biti prostora za strankarska preigravanja in dnevno politično dobičkarstvo. Investitorji upravičeno pričakujejo, da bi jim vsaj za določeno obdobje vlada zagotovila nespremenjene pogoje poslovanja.

Ko smo vstopali v Evropsko unijo pred 20-imi leti, smo upravičeno veljali za prvake med novimi članicami povezave. A je ta naša gospodarska prednost, tako statistična kot kvalitativna, do danes izpuhtela in že v preteklem letu se je zgodilo, da so nas štiri države, s katerimi smo takrat vstopali v Evropsko unijo, dohitele in nas za malenkost tudi prehitele. Smo ves začetni kapital že zapravili? Smo po uspešnem procesu vstopanja v Evropsko unijo in uvodnem navdušenju nad članstvom počasi zaspali?

Če želi Slovenija ponovno zagnati vse svoje družbene in gospodarske potenciale ter stopati po poti najbolj razvitih družb, potem se bomo težko izognili resnim in celovitim reformam. Smo še v času, ko ni nobene potrebe, da bi bile te reforme boleče, niti ni potrebe, da bi ena

interesna skupina prevladala nad drugo. A le, če se jih le lotimo iskreno, pošteno, strokovno in takoj. V ospredju naj bo dobrobit države kot celote in vseh njenih vitalnih podsistemov. Ključno vodilo reform mora biti, da bodo zaradi njih državljanke in državljani živeli bolje, kar pa lahko zagotovimo le skupaj z gospodarstvom.

Spoštovane nagrajenke in nagrajenci.

Ponosna sem na vaše podjetniške zgodbe. Nocoj prejimate nagrade, ker ste znali sprejemati najboljše poslovne odločitve za vaša podjetja, za vaše zaposlene in okolja, v katerih delujete. Ker ste znali podjetniške ideje in poslovne vizije preliti v konkretna dejanja. Vselej izjemno tekmovalen in dinamičen trg je vaše proizvode in storitve nagradil z uspehom.

Hvala vsem, ki se vsakodnevno trudite in s trdim delom v vaših podjetjih predstavljate odličnost slovenskega gospodarstva. Želim vam uspešno poslovno leto in mnogo uspehov tudi v prihodnje.

Srečno.